

גיליון מורחב
במלאת 40 שנה לנפילתו
של שלמה אומן ז"ל עקה"ש
ובסופו רשימת הספרים שנסקרו ב'המעין'

מכון שלמה אומן
מכון מחקר תורני

המעין

גיליון 242 • תמוז תשפ"ב
[כרך סב, גיליון ד]

הַמַּעֲיָן

בתוכן:

- 5 ..... יוידע קספר כולכם בדין... ברוך מחיה המתים' / **דבר העורך**
- 7 ..... על שלמה אומן ז"ל
- 11 ..... ביוררים הלכתיים ויחסם למציאות / **שלמה אומן ז"ל**
- 16 ..... מכתב בעניין היחס לשירות בצה"ל / **שלמה אומן ז"ל**
- 17 ..... כל קבוע כמחצה על מחצה / **הרב אופיר סעדון**; תגובה: **פרופ' יונתן אומן**,
פרופ' ישראל אומן, **שהם בריס**

איגרות גדולי ישראל

- 26 ..... איגרות רידב"ז אל רש"י הילמן זצ"ל בעל 'אור הישר' / **רבי יעקב דוד וילובסקי זצ"ל** (רידב"ז)
- 29 ..... בעניין קנין בשבת / **הרב שלמה זלמן אורבך זצ"ל**

הלכה ואקטואליה

- 32 ..... חיוב מזונות הילדים / **הרב דוד ברוך לאו**
- 32 ..... קימה לכבוד רבו בזמננו / **שלום ניסים בוזגלו**, **ישי בורנשטיין**
- 47 ..... נספח: **מכתב הרב יצחק יוסף**
- 54 ..... האם מותרת 'המתת חסד' על ידי אמירה לגוי? / **הרב יצחק רונס**
- 54 ..... דינו של בשר מתורבת מביצת תרנגולת או מביצית מופרית של פֶּרָה / **הרב פרופ' ארי זיבופסקי והרב יואל קניגסברג**; תגובה: **הרב זאב וייטמן**; תגובת המחברים...
- 65 ..... האם יש מקום לשימוש במכשיר "אמזון אֶקו" ודומיו בשבת? / **הרב איתן קופיאצקי**
- 77 ..... נספח: **מכתב הרב דוב ליאור**

ענייני שמיטה

- 91 ..... חשבונות השמיטה התמוהים בספר כפתור ופרח / **שי ואלטר**
- 91 ..... "בחריש ובקציר תשבות" – שיטת הרמב"ם: שיעור ודברים לזכרו של
- 102 ..... מו"ר הגאון המופלא רבי שלמה פיער זצ"ל / **פרופ' דוד הנשקה**
- 102 ..... ביוררים בעניין פירות שביעית בצה"ל / **הרב מרדכי עמנואל**;
- 116 ..... תוספת מאת **הרב אליעזר רייכמן**

ביוררי הלכה

- 126 ..... לבירור המושג התלמודי 'גובהה של עיר' / **פרופ' יוסי כץ**
- 135 ..... 'עשר בשביל שתתעשר' רק בצדקה שקעבר למעשר / **הרב מיכאל דושינסקי**

עוד על שיטת הרב שאול ישראלי זצ"ל בפרשת 'האח והאחות' לאור ממצאים חדשים /
140 הרב אורי רדמן .....

לבוא חמת - 'מעלני אנטוכייה': האם קטנו התרגומים הארצישראלים מפשוטו
של מקרא? / הרב ד"ר מרדכי הלפרין .....

תפילה ולשון הקודש

156 מיפוי נוסחי התפילה / הרב אהרן גבאי .....

לשון הקודש או שפה שמית? תורה ומדע בשאלת מוצא הלשון העברית /
185 הרב ד"ר יהונתן וורמסר .....

תגובות והערות

עוד בעניין פירסום מכתבים אישיים ישנים / הרב עמיחי כנרת; 'מבורכת ה' ארצו' /
196 הרב איציק אמת; תגובה בעניין דרכי פסיקת הלכה / פרופ' אביעזרי פרנקל ...

זיכרון להולכים

הספד על הרב שלמה גורן זצ"ל / הרב זלמן נחמיה גולדברג זצ"ל .....

"מה' מצַעֲדֵי גֶבֶר וְאָדָם מֵהַ יָבִין וְדָבָר": דברים לזכר דודי פרופ' יעקב שויקה ז"ל /
204 הרב חיים סבתו .....

208 משה עבד ה': על סבא הרב פרופ' משה דוד טנדלר זצ"ל / הרב שמואל רפפורט .....

ארבעה כתרים: מחשבות וזיכרונות לזכרו של רבינו הרב שמחה הכהן קוק זצ"ל /
212 הרב יהושע וייסינגר .....

על ספרים וסופריהם

שרידים מפירושו למסכת אבות המיוחס לריטב"א או לתלמידו / פרופ' יעקב שמואל שפיגל
218 אקדמות למהדורה מתוקנת של מורה נבוכים בתרגום רבי שמואל אבן תיבון /

240 הרב יהודה זייבלד .....

255 התרגום החדש לאנגלית של ספר 'שומר אמונים' לרבי יוסף אירגס / פרופ' עווד ישראלי
להגהות על הש"ס מאת הרא"מ הורוויץ מפינסק זצ"ל וילקוט המפרשים החדש' של

מהדורת 'עוז והדר' / הרב יעקב טריביץ .....

259 קווים לדרכי לימודו ולמדיניותו ההלכתית של מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל,
עי"פ הקדמתו לשו"ת 'ביע אומר' / הרב נתן קוטלר .....

264 .....

274 נתקבלו במערכת .....

309 רשימת הספרים שנסקרו במדור 'נתקבלו במערכת' בגיליונות 'המעין' .....

379 רשימת הספרים שנכתבו עליהם מאמרי סקירה וביקורת בגיליונות 'המעין' .....

388 רשימת המאמרים בכרך סב [גיליונות 242-239] .....

רשימת הספרים שנכתבו עליהם סקירה וביקורת בגיליונות 'המעין'

שם הספר	שם המחבר	כותב המאמר	כרך	תאריך	עמ'
אבוא ביתך	דוד ואברהם סתיו	אריה כץ	נח, ג	ניסן תשע"ח 225	97
אבוא ביתך [תגובה]	דוד ואברהם סתיו	אברהם סתיו	נח, ד	תמוז תשע"ח 226	107
אבי עזר על פירוש ראב"ע על התורה	שלמה הכהן מליסא	יעקב לויפר	ג, א	תשרי תש"ע 191	67
אגרות רבי עזריאל הילדסהיימר	מרדכי אליאב [עורך]	יונה עמנואל	ו, ב	טבת תשכ"ו	21
אדרת אליהו	אליהו ראם	דוד מצגר	ד, כט	תמוז תשמ"ט	76
אוהלי תורה	מרדכי בר"י ברויאר	גרשום הרפנס	מד, ג	ניסן תשס"ד	84
אוצר הברית - אנציקלופדיה לענייני מילה חלקים ג-ד	יוסף דוד וייסברג	יואל קטן	ד, מג	תמוז תשס"ג	83
אוצר הגאונים בבא בתרא	יד הרב ניסים	איתמר ורפהטיג	נט, א	תשרי תשע"ט 227	102
אוצר הגאונים החדש למסכת בבא מציעא	ירחמיאל ברודי, כרמיאל כהן, צבי יהודה שטמפפר [מהדירים]	איתמר ורפהטיג	נג, ג	ניסן תשע"ג 205	73
אוצר לעזי רש"י	משה קטן	משה ארנד	כה, ב	טבת תשמ"ה	53
אוצר לעזי רש"י	משה קטן	ירמיהו מלחי	כה, ג	ניסן תשמ"ה	63
אוצר מפרשי התלמוד	מכון ירושלים	יונה עמנואל	יא, ג	ניסן תשל"א	35
אור חדש על תורת ארץ ישראל	יעקב אליהו אפרתי	מרדכי בר"י ברויאר	טו, ג	ניסן תשל"ה	66
אלפי מנשה	מנשה בן חיים	יונה עמנואל	לח, ב	טבת תשנ"ח	57
אפיק בנגב	משה צבי נריה	רפאל בנימין פוין	לא, ב	טבת תשנ"א	64
ארץ בנימין - ספר זכרון	משה יוסף שורש	בן ציון ספרן	יט, ד	תמוז תשל"ט	65
באר הגולה	מהר"ל	אליאב פרינס	נב, ד	תמוז תשע"ב 202	63
ביאור הרלב"ג על התורה	עורכים: ברוך ברנר ואלי פריימן	כרמיאל כהן	לה, א	תשרי תשנ"ה	56
בין דת למוסר	אבי שגיא ודני סטטמן	יעקב אלטמן	מו, א	תשרי תשס"ו	67
בין ששת לעשור	שלמה וולבה	יעקב כרמי	יו, א	תשרי תשל"ז	58
בית הבחירה למסכת אבות	מנחם המאירי	יואל קטן	לו, ב	טבת תשנ"ו	51
בית הועד א	יואל קטן ואליהו סולוביצ'יק	חיים יהודה עהרנרייך	מו, ב	טבת תשס"ו	85
בית ועד לחכמים [קובץ]	סאטמר	איתם הנקין	נד, ג	ניסן תשע"ד 209	86
בכל דרכיך דעהו	אלחנן בלומנטל	פרופ' משה ארנד	לו, ב	טבת תשנ"ו	41
במה מדליקין	זהר עמר ואביבית שוויקי	יואל קטן	מג, ג	ניסן תשס"ג	90

רשימת הספרים שנכתבו עליהם מאמרי סקירה וביקורת בנילונות 'המעין'

50	יצחק איזק ואלכסנדר קליין	יואל קטן	ל, ט, א	תשרי תשנ"ט	בנכבי התשובה
63	חנן כהן	יונה עמנואל	ל, א	תשרי תשנ"ז	בנין שבת
69	אסתר פרבשטיין	שמואל עמנואל	מ, ב	טבת תשס"ד	בסתר רעם
73	צבי שכטר	רפאל בנימין פוזן	ל, א	תשרי תשנ"ח	בעקבי הצאן
64	ברוך רקובר	הרב יעקב שטיגליץ	ט, ג	ניסן תשכ"ט	ברכת אליהו על ביאורי הגר"א אבן העזר
78	מנחם מנדל גרליץ	הרב אלי ברוך קעפעטש	כ, ג	ניסן תשמ"א	ברכת החמה כהלכתה
69	אפרים פישל שטיין	שמעון ויזר	כז, ג	ניסן תשמ"ז	גילי אפרים
59	יצחק (אריק) זימר	יונה עמנואל	מ, ב	טבת תש"ס	גחלתן של חכמים פרקים בתולדות הרבנות בגרמניה...
81	נתן קמינצקי	מרדכי בר"י ברויאר	מ, ב	טבת תשס"ד	גידולו של גדול (אנגלית)
100	נתן קמינצקי	פרופ' זאב לב	ג, א	תשרי תש"ע 191	גידולו של גדול (אנגלית)
19	צבי גרץ	שמשון רפאל הירש	מ, א	תשרי תשס"ב	דברי ימי היהודים
41	צבי גרץ	שמשון רפאל הירש	מ, ב	טבת תשס"ב	דברי ימי היהודים
21	צבי גרץ	שמשון רפאל הירש	מ, ג	ניסן תשס"ב	דברי ימי היהודים
76	מנחם מ' כשר	יונה עמנואל	י, ג	ניסן תשל"ח	דברי מנחם (שו"ת)
68	ישעיהו ישי הכהן גרינפלד	מרדכי בר"י ברויאר	י, ב	טבת תשל"ד	דיני המאכלות בהלכה ובמחשבת היהדות
55	שילם ורופטיג	יונה עמנואל	י, ג	ניסן תשל"ל	דיני עבודה במשפט העברי
19	מכון הרב הרצוג	יואל קטן	מ, ג	ניסן תש"ס	דקדוקי סופרים השלם
58	שמריה יוסף חיים קנייבסקי	קלמן כהנא	כ, ד	תמוז תשמ"ד	דרך אמונה הלכות זרעים וכלאים
23	שמריה יוסף חיים קנייבסקי	קלמן כהנא	ל, א	טבת תשנ"ב	דרך אמונה הלכות זרעים וכלאים
56	יונה פרנקל	יונה עמנואל	י, ב	טבת תשל"ז	זרכו של רש"י בפירושו לתלמוד בבלי
75	מרדכי אליהו	אורי רדמן	נ, ג	ניסן תשע"ח 225	זרכי טהרה
49	אריה הנדלר	יואל קטן	ל, א	תשרי תשנ"ט	דרשות 'שפת אמת' ליום הכיפורים
57	בצלאל לנדוי	הרב יצחק שטרן	ו, א	תשרי תשכ"ז	הגאון החסיד מוילנא
73	אנדרה נהר	יוחנן כהן ישר	ז, א	תשרי תשכ"ז	הגותו של המהר"ל מפראג (בצרפתית)
92	בנימין בראון	יהושע הלוי לוין	נ, א	תשרי תשע"ב 199	החזון איש - הפוסק, המאמין ומנהיג המהפכה החרדית
60	משה קטן	יונה עמנואל	ל, ד	תמוז תשנ"ח	החיים בימי רש"י

רשימת הספרים שנכתבו עליהם מאמרי סקירה וביקורת בניליונות 'המעין'

58	תשרי תשנ"ז	לז, א	יונה עמנואל	משה ארנד ואברהם זלקין	החינוך הדתי והנטייה להתמיר
64	תשרי תשמ"א	כא, א	הרב גרשון קיציס	אהרן מרקוס	החסידות
55	תמוז תשנ"ח	לח, ד	יואל קטן	ד"ר רחמים מלמד	הילד החריג והחינוך המיוחד
86	ניסן תשע"ז 221	נו, ג	זאב ויטמן	כושרות	הכשרות כהלכה
91	תמוז תשע"ז 222	נו, ד	יצחק דביר [תגובה], זאב ויטמן [תגובה]	כושרות	הכשרות כהלכה
73	טבת תשנ"ד	לב, ב	יונה עמנואל	מכון הרי פישל	הלכות עדות
77	ניסן תשס"ז	מו, ג	מרדכי מאיר	אברהם נפתלי גלנטי	המדורש והמשנה
53	ניסן תשל"ט	יט, ג	יונה עמנואל	יצחק רפאל [עורך]	המנהיג לרבי אברהם הירחי
88	טבת תשס"ח	מח, ב	יעקב קופל רייניץ	יונה עמנואל	המעין המתגבר
55	תמוז תשס"ו	מו, ד	גבריאל יצחק רוונה	רבי נתן איש רומי	העירן
43	תשרי תשנ"ט	לט, א	יונה עמנואל	יוסף שלום אלישיב	הערות במסכת סוכה
63	תשרי תשל"ז	יז, א	יונה עמנואל	אברהם סופר מנחם מנדל קרנר	הערות על הש"ס
56	ניסן תשנ"ד	לד, ג	יונה עמנואל	מכון הרב פראנק	הר המור - שביעית
63	תשרי תשמ"ז	כז, א	יונה עמנואל	אברהם חיים פריימן	הרא"ש וצאצאיו
54	תשרי תשכ"ד	ד, א	משה ארנד	יונה עמנואל	הרב שמשון רפאל הירש - משנתו ושיטתו
82	תמוז תשס"ו	מו, ד	יואל קטן	דוד ברגר	הרבי המלך המשיח
58	ניסן תשנ"ד	לד, ג	יונה עמנואל	בן ציון מ"ח עוזיאל	השמיטה, היובל והשביעית
56	תמוז תשנ"ה	לה, ד	יונה עמנואל	נריה משה גוטל	השתנות הטבעים בהלכה
61	תשרי תשנ"ה	לה, א	יהודית תידור באומל	יונה עמנואל	והגדת...
92	תמוז תשע"ו 218	נו, ד	יואל פרידמן	יחזקאל שרגא ליכטנשטיין	והסנה איננו אוכל
91	תמוז תשע"ח 226	נח, ד	יהושע ענבל	ניסים קרליץ	חוט שני - טבילת כלים
49	טבת תש"נ	לב, ב	יונה עמנואל	יהושע דוד הרטמן [מהדיר]	חומש גור אריה השלם חלק א
45	תמוז תשכ"ה	ה, ד	יונה עמנואל	הרב גרינפלד (עורך)	חורב לרבי שמשון רפאל הירש
53	תמוז תשמ"מ	כ, ד	יונה עמנואל	מוסד הרב קוק	חידושי הריטב"א לש"ס
65	ניסן תשס"ז	מו, ג	אליהו סולוביצ'יק	חיים סולוביצ'יק	חידושי רבינו חיים הלוי
21	ניסן תשנ"ב	לב, ג	יהודה שביב	קלמן כהנא	טהרת בת ישראל
77	טבת תשע"ע 192	ג, ב	משה אברהם פטרובר	קלמן כהנא	טהרת בת ישראל

רשימת הספרים שנכתבו עליהם מאמרי סקירה וביקורת בנילונות 'המעין'

89	תמוז תשע"ה 214	נה, ד	דביר טל	שמואל טל	טל חיים
47	תשרי תשנ"ו	ל, א	יואל קטן	נחום אליעזר רבינוביץ'	יד פשוטה
57	תמוז תשנ"ח	לח, ד	יואל קטן	נחום אליעזר רבינוביץ'	יד פשוטה
61	תשרי תש"נ	ל, א	משה צוריאל	יהודה לוי	יהדות ומדע כחכמות משלימות
55	תשרי תשנ"ט	לט, א	יונה עמנואל	בן ציון קריגר	יונה, ישראל ואומות העולם
47	ניסן תשכ"ד	ד, ג	יונה עמנואל	משה חיים שלנגר	יסודות הלכות שבת
44	טבת תשנ"ו	לו, ב	שמואל עמנואל	מאיר תמרי	כסף כשר
21	תשרי תשנ"ו	לו, א	שלמה דיאמנד	אשתורי הפרחי	כפתור ופרח
41	תמוז תשכ"ו	ו, ד	יונה עמנואל	יצחק רוזנטל (עורך)	כרם ציון השלם - אוצר השביעית
75	ניסן תשס"ד	מד, ג	נריה משה גוטל	מלך (מרק) שפירא	כתבי הגאון רבי יחיאל יעקב ויינברג
61	תמוז תשנ"ג	ד, לג	שלמה האנוה	צבי הלוי במברגר	כתבי הרב מווירצבורג
37	תמוז תשל"ל	י, ד	יונה עמנואל	חיים דב שועועל [מהדיר]	כתבי רבינו בחיי
50	ניסן תשל"ז	זי, ג	יעקב אורבך	מרדכי בר"ש ברויאר	כתר ארם צובה והנוסח המקובל של המקרא
66	תמוז תשע"ב 202	נב, ד	אברהם דוד	עורכים: יוסף הקר ירון הראל	לא יסור שבט מיהודה מחקרים לכבוד שמעון שורצפוקס
51	תמוז תשס"א	ד, מא	יונה עמנואל	משה יהודה רוזנוסר	להודות ולהלל
37	טבת תשמ"ז	ב, כז	שמעון וייר	מרדכי גנוט	לוח דבר בעיתו
39	תשרי תשנ"ח	לח, א	יונה עמנואל	אברהם משה לונץ	לוחות השנה
63	טבת תשנ"ח	לח, ב	משה ארנד	אברהם משה לונץ	לוחות השנה
67	טבת תשס"ד	ב, מד	ישראל מרדכי פלס	שמואל דיל ויקיו	לקטי אורות
51	תמוז תשנ"ג	ד, לג	יואל קטן	זאה ויטמן	לקראת שמיטה ממלכתית במדינת ישראל
49	תמוז תשכ"ז	ז, ד	אברהם הלוי שישא	י. צבי זהבי	מהחכם סופר ועד הרצל
75	ניסן תשל"ב	ג, יב	יצחק לנגה	בעלי התוספות	מושב זקנים על התורה כ"י פריס
79	תמוז תשל"ב	ד, יב	יצחק לנגה	בעלי התוספות	מושב זקנים על התורה כ"י פריס
84	תמוז תשע"ה 214	נה, ד	אברהם דוד	עורכים: אנג'לו מרדכי פיאטלי וראובן בונפיל	מחזור מנהג בני רומה מהדורה חדשה
49	טבת תשל"ה	ב, טו	יונה עמנואל	עזריאל הילדסהיימר	מידות בית המקדש במסכת מידות ובכתבי יוסף בן מתתיהו

רשימת הספרים שנכתבו עליהם מאמרי סקירה וביקורת בביליונות 'המעין'

85	תמוז תשע"ד 210	נד, ד	יהודה לנדמן	רד"ק	מכלול
76	ניסן תשנ"ז	לז, ג	יואל קטן	שמואל הכהן	ממשה ועד עזרא
66	טבת תשס"ג	מג, ב	שמואל עמנואל	שמואל הכהן	ממשה עד עזרא חלק ב
56	תמוז תש"ס	מ, ד	נריה משה גוטל	אברהם אלקנה כהנא שפירא	מנחת אברהם חלק שני
43	ניסן תשמ"ו	כו, ג	יונה עמנואל	שלמה זלמן אויערבך	מנחת שלמה
66	תמוז תשנ"ט	לט, ד	יונה עמנואל	שלמה זלמן אויערבך	מנחת שלמה ח"ב וח"ג
52	תשרי תשנ"ט	לט, א	יונה עמנואל	משה חיים לוצאטו	מסילת ישרים מהדורת חיים משה שלנגר
52	תשרי תש"נ	ל, א	יונה עמנואל	קלמן כהנא	מסכת ביכורים חקר ועיון
53	טבת תשנ"ט	לט, ב	יואל קטן	אברהם יצחק הכהן קוק	מסכת ברכות הלכה ברורה
52	טבת תשנ"ו	לו, ב	יואל קטן	יעקב אליהו אפרתי	מסכת יום טוב פרק שלישי
75	ניסן תשס"ו	מו, ג	מרדכי עמנואל	שלמה זלמן אויערבך	מעדני ארץ כלאים-פאה
65	תשרי תשס"א	מא, א	יונה עמנואל	שלמה חלמא	מרכבת המשנה על הרמב"ם
73	טבת תשל"ד	יד, ב	יונה עמנואל	מאיר שמחה הכהן מדווינסק	משך חכמה מהדורת הרב יהודה קופרמן
56	טבת תשנ"ט	לט, ב	יונה עמנואל	דוד אוקס	משכיל לדוד
73	תשרי תשס"ו	מו, א	מרדכי מאיר	אליעזר לוי	משנה מפורשת
74	תמוז תשס"ו	מו, ד	מרדכי מאיר	סנדר צבי שמש	משנה מפורשת
55	טבת תשנ"ו	לו, ב	יונה עמנואל		משנת השמיטה - ספר זיכרון לרב דאום
49	תשרי תשכ"ו	ו, א	הרב נתן אורטנר	יוסף ליברמן	משנת יוסף שביעית
73	תמוז תשל"ד	יד, ד	שמעון ויזר	שמריהו אריאלי	משפט המלחמה
40	תמוז תשע"ה 214	נה, ד	יעקב שמואל שפיגל	רבי יצחק פאציפיקו	משפט שלום
60	ניסן תשנ"ד	לד, ג	יונה עמנואל	שאול רייכנברג	משפטי ארץ- שביעית
71	תמוז תשנ"ו	לז, ד	יונה עמנואל	שאול ישראלי	משפטי שאול
78	ניסן תשע"ג 205	נג, ג	ישראל ברוך סאלאווייצקי	ירחמיאל ברודי, דוד קליר [מהדירים]	משפטי שבועות לרב הא"י
52	תמוז תשל"ג	יג, ד	יונה עמנואל	רפאל אייזנברג	נחקורה ונשובה
53	טבת תשמ"ג	כג, ב	אברהם הלוי שישא	חיים מוולוז'ין מהדורת קניגסברג	נפש החיים
59	ניסן תשמ"ג	כג, ג	יונה עמנואל	אברהם ס' אברהם	נשמת אברהם
71	ניסן תשנה	לה, ג	יואל קטן	יצחק סץ דודו יצחקי	סדרו מה"ר שבתי סופר מפרעמישלא
59	ניסן תשנ"ט	לט, ג	יונה עמנואל	מהר"י מרגלית	סדר חליצה
75	טבת תשמ"מ	כ, ב	יונה עמנואל	פרויקט השו"ת	סוגיות בספרות ההלכה (שו"ת) חוברות עזר
41	תמוז תשכ"ו	ז, ד	משה ארנד	יהודה קופרמן	סוגיות בתורה ותלמודן
53	טבת תש"ס	מ, ב	אריה הלוי	גר"א	סידור אזויר אליהו

רשימת הספרים שנכתבו עליהם מאמרי סקירה וביקורת בנילוונות 'המעין'

57	תשרי תש"ס	מ, א	יונה עמנואל	אהוד גולדברג	סידור שערי תפילה
56	טבת תש"ס	מ, ב	אריה הלוי	אהוד גולדברג	סידור שערי תפילה
59	טבת תשמ"ח	כח, ב	יונה עמנואל	יצחק רפאל	סיני גיליון המאה
47	תשרי תשנ"ד	לד, א	יונה עמנואל	מכון שלמה אומן	סמ"ג
84	תמוז תשס"ג	מג, ד	יואל קטן	אלכסנדר טכאואר	ספר הבריתות
91	תשרי תשע"א 195	נא, א	איתמר ורהפטיג	רב שמואל בן חפני	ספר הגירושין
41	תמוז תשנ"ד	לד, ד	מיכאל ריגלר	תורגם מגרמנית: יצחק משה פרידמן	ספר ההפטרות לר' מנדל הירש
59	תמוז תש"נ	ל, ד	יונה עמנואל	מכון ירושלים	ספר החינוך ומנחת חינוך
65	תשרי תשל"ה	טו, א	בצלאל לנדוי	יוסף שיינברג	ספר המקואות
39	תשרי תשנ"ג	לג, א	יואל קטן	מנחם המאירי	ספר הקבלה
89	ניסן תשס"ג	מג, ג	יואל קטן	זהר עמר	ספר הקטורת
96	תשרי תשע"א 195	נא, א	יואל פרידמן	דוד אברהם	ספר התרומה
93	תמוז תשע"ד 210	נד, ד	יואל פרידמן	רבינו ברוך ב"ר יצחק	ספר התרומה
76	ניסן תשכ"ה	ה, ג	יונה עמנואל	יחזקאל רוטנברג [עורך]	ספר זכרון לרבי יצחק אייזיק הלוי
57	תמוז תשע"ב 202	נב, ד	אלי גורפינקל	מכון ירושלים	ספרי מהר"ל
66	תמוז תשע"ו 218	נו, ד	אלי גורפינקל	מהדורת ברקוביץ' תשע"ה	ספרי מהר"ל
71	ניסן תשל"ג	יג, ג	אברהם ביק (שאולי)	יעקב עמדין	עזר אור - חידושי לשון (מתוך כ"י)
49	תמוז תשנ"ד	לד, ד	יונה עמנואל	בנימין שלמה המבורגר	על משמר מנהג אשכנז
70	תמוז תשמ"ט	ד, כט	יונה עמנואל	יונה מרצבך	עלה יונה
67	תמוז תשמ"א	ד, כא	דוד מצגר	יששכר תמר	עלי תמר (על ירושלמי זרעים)
71	ניסן תשל"ח	יח, ג	א"א גרשוני	נתן בירנבוים	עם השם
69	ניסן תשנ"ז	לז, ג	יואל קטן ישראל מרדכי פלס	יעקב שמואל שפיגל	עמודי הספר העברי - על הגהות ומגיהים
67	ניסן תש"נ	לג, ג	יונה עמנואל	רפאל מנחם שלנגר	עמודי שלמה
51	תשרי תשנ"ד	לד, א	יואל קטן	מרדכי עמנואל	ערכי שמיטה, מהדורה שניה
42	תמוז תשכ"ד	ד, ד	יונה עמנואל	יעקב בן הרא"ש	פירוש הטור הארוך על התורה מהדורת 'שטרן
21	ניסן תשנ"ח	לח, ג	יונה עמנואל	יעקב בן הרא"ש	פירוש הטור על התורה
63	טבת תשל"ב	יב, ב	יצחק לוי	י. יוסף כהן	פירוש רש"י על התורה דפוס ישן
51	תשרי תשנ"ו	לז, א	יונה עמנואל	דוד מצגר	פירושי רבינו חננאל
84	תמוז תשס"ה	ד, מה	אפרים ב' הלבני	דוד מצגר ויחיאל שטרנברג	פירושי רבינו חננאל שבת

רשימת הספרים שנכתבו עליהם מאמרי סקירה וביקורת בנילונות 'המעין'

57	תשרי תשל"ד	יד, א	יונה עמנואל	מנדל קרגוי	פירושים על מסכת תמורה
69	תמוז תשע"ב 202	נד, ד	יצחק שיוגל	אליעזר מלמד	פניני הלכה - ברכות
108	תשרי תשפ"א 239	סב, א	שמואל אריאל	אליעזר מלמד	פניני הלכה טהרת המשפחה
74	תמוז תשנ"ו	לז, ד	זאב ויטמן	מרדכי עמנואל	פנקס פיקוח מעשרות - בישורון
66	תמוז תשנ"ג	לג, ד	בנימין שלמה המבורגר	מאיר הילדסהיימר	פנקסי ק"ק שטיינאך
92	תמוז תשל"ו	טז, ד	יצחק שמשון לגנה	רבי יצחק מקורבייל בעל הסמ"ק	פסקי רבי יצחק מקורבייל
62	טבת תשס"ג	ב, מג	יעקב גולדשטיין	מנחם ריקנאטי	פסקי ריקנאטי החדשים?
99	תמוז תשע"ז 222	נד, ד	אברהם דוד	דניאלה ינקו-אגו	פרובינציה יודאיקה
61	תמוז תשנ"ה	לה, ד	יואל קטן	התכתבות אליעזר ליפמן פרינץ מהדיר: מאיר הרשקובץ	פרנס לדורו
68	ניסן תשס"ב	מב, ג	יונה עמנואל	משה ארנד	פרקי חינוך והוראה
42	תשרי תשנ"ג	לג, א	יונה עמנואל	יצחק ד' גילת	פרקים בהשתלשלות ההלכה
51	טבת תשנ"ג	ב, ג	פרופ' יצחק ד' גילת	פרופ' יצחק ד' גילת	פרקים בהשתלשלות ההלכה [תגובה]
102	טבת תשע"ד 208	נד, ב	יעקב קופל רייניץ	רפאל בנימין פוזן	פרשן - שמות
55	תשרי תשנ"ד	לד, א	אחד מתלמידיו	הרב יצחק לוי	פרשיות בספרי הנביאים חלק ג
48	טבת תשכ"ה	ה, ב	מנחם בן ישר	שמעון כשר	פשוטו של מקרא
54	טבת תשמ"ח	כח, ב	רפאל בנימין פוזן	ישעיהו שפירא	צידה לדרך
91	ניסן תשס"ח	מח, ג	מרדכי עמנואל	שמואל עמנואל	קמנו ונתעודד
48	ניסן תשכ"ז	ז, ג	הרב יהודה קופרמן	דוד בער טריישיש	רביד הזהב
78	תשרי תשס"ה	מה, א	יעקב קופל רייניץ	דוד בער טריישיש	רביד הזהב
64	טבת תשכ"ח	ח, ב	יונה עמנואל	חיים דב שעועל	רבינו משה בן נחמן
40	ניסן תשנ"א	לא, ג	יונה עמנואל	מהדורת שבתי פרנקל	רמב"ם זרעים
27	טבת תשנ"ב	לב, ב	קלמן כהנא	מהדורת שבתי פרנקל	רמב"ם זרעים
85	טבת תשס"ה	מה, ב	יואל קטן	מהדורת הרב שילת	רמב"ם מדויק א
78	תשרי תשס"ד	מד, א	יואל קטן	מהדורת שבתי פרנקל	רמב"ם, ספר הקרבנות
99	טבת תשע"ד 208	נד, ב	אברהם דוד	נורמן רות	רשימת המחברים היהודים בספרד (אנגלית)
101	תמוז תשע"ט 230	נט, ד	יהודה אריה מרקסון	יעקב עמדין	שאלית יעבץ חלק ראשון
73	תשרי תשמ"ב	כב, א	יונה עמנואל	מאיר שמחה הכהן מדווינסק	שו"ת אור שמח

רשימת הספרים שנכתבו עליהם מאמרי סקירה וביקורת בנילונות 'המעין'

36	טבת תשל"ג	י, ב	רפאל אויערבך	צבי בנימין אויערבך	שו"ת דברי ריבוב
46	טבת תשמ"א	ב, כא	שמחה עמנואל	המדפיס שמואל בן משה פציליני	שו"ת הרשב"א דפוס קושטא
83	טבת תשס"ז	ב, מז	יעקב שמואל שפיגל	יאיר חיים בכרך	שו"ת חוט השני
69	ניסן תשס"ז	ג, מז	יעקב שמואל שפיגל	יאיר חיים בכרך	שו"ת חוט השני
55	טבת תשכ"ח	ב, ח	מ' מונק	יהושע משה אהרונסון	שו"ת ישועת משה
37	טבת תשנ"ו	ב, לו	מרדכי גיפטר	זלמן סורוצקין	שו"ת מאזנים למשפט
67	תמוז תשע"ג 206	ד, נג	אוריאל בנר	אשר זליג וייס	שו"ת מנחת אשר
39	טבת תשמ"ז	ב, כז	ש.	יוסף ליברמן	שו"ת משנת יוסף ותוספתא שביעית ח"ב
89	ניסן תשל"ד	ג, יד	יונה עמנואל	דוד אופנהיים	שו"ת נשאל דוד
11	טבת תשנ"ה	ב, לה	אברהם אלבוים	דוד אופנהיים	שו"ת נשאל דוד מהדורת חמדה גנוזה
52	תמוז תש"נ	ד, ל	יונה עמנואל	יעקב עטלינגר	שו"ת ערוך לנר מהדורת הורוויץ
50	ניסן תשל"ל	ג, י	יעקב בר אור (ברויאר)	עזריאל הילדסהיימר	שו"ת רבי עזריאל
49	טבת תשל"ז	ב, יז	נפתלי הירש	עזריאל הילדסהיימר	שו"ת רבי עזריאל, אבן העזר - חושן משפט
78	תשרי תשע"ב 198	א, נב	יעקב שמואל שפיגל	מכון שלמה אומן	שו"ת רבינו חיים כפואסי
90	תשרי תשע"ג 203	א, נג	יואל קטן	מכון שלמה אומן ומכון ירושלים	שו"ת תשב"ץ חלק ראשון
19	תמוז תשנ"ד	ד, לד	יונה עמנואל	מכון ירושלים	שולחן ערוך השלם
44	תמוז תשנ"ד	ד, לד	יואל קטן	ערך: שלמה מתתיהו לוונטל	שלמת אליהו על ביאור הגר"א
81	ניסן תשכ"ח	ג, ח	הרב יהודה רובינשטיין	חיים יוסף דוד אזולאי (החיד"א)	שם הגדולים
60	תמוז תשכ"ח	ד, ח	הרב יהודה רובינשטיין	חיים יוסף דוד אזולאי (החיד"א)	שם הגדולים
71	תמוז תשכ"ט	ט, ט	שמואל בנימין סופר	חיים יוסף דוד אזולאי (החיד"א)	שם הגדולים
29	טבת תשנ"ב	ב, לב	הרב רפאל קצנלבוגן	קלמן כהנא	שנת השבע
53	טבת תשנ"ו	ב, לו	יואל קטן	ישיבת שעלבים	שעלי הילולים
80	תמוז תשע"ב 202	ד, נב	דוד דבליצקי	יצחק בן מאיר מדורא	שערי דורא מהדורת דבליצקי
63	ניסן תשמ"ג	ג, כג	אורות	יהודה לוי	שערי תלמוד תורה
97	טבת תשע"ט 228	ב, נט	יוסף יונה	חיים מרדכי מרגליות	שערי תשובה או"ח
3	ניסן תשמ"ט	כט ג	אריה הנדלר	יהודה לייב אלתר	שפת אמת

רשימת הספרים שנכתבו עליהם מאמרי סקירה וביקורת בנילונות 'המעין'

9	תמוז תשמ"ט	ד, כט, ד	אריה הנדלר	יהודה לייב אלטר	שפת אמת
47	תשרי תשכ"ד	ד, א	יונה עמנואל	יחיאל יעקב וינברג	שרידי אש חלק שני
84	טבת תשע"ז 220	נו, ב	הרב אברהם וייס	אהרן מפייסארו	תולדות אהרן
52	תמוז תשכ"ה	ה, ד	אברהם לבקוביץ	אהרן היימן	תולדות תנאים ואמוראים
43	טבת תשל"א	יא, ב	יונה עמנואל	אברהם סופר [מהדיר]	תוספות חכמי אנגליה
73	תמוז תשע"ג 206	נג, ד	עדיאל ברויאר	אשר ב"ר יחיאל	תוספות רא"ש מסכת גידה מהדורת מוסד הרב קוק
74	טבת תשנ"ה	לה, ב	יונה עמנואל	עורך יצחק ברום	תורה עם דרך ארץ - עיונים
70	ניסן תשל"ה	טו, ג	יונה עמנואל	מנחם מ' כשר	תורה שלמה כרך כה - תרגומי התורה
86	תשרי תשע"ב 199	נב, א	שמריה גרשוני	ברוך אפשטיין	תורה תמימה
77	תשרי תשנ"ח	לח, א	יואל קטן	יועזר אריאל	תורת המשפט
71	ניסן תשמ"ז	כז, ג	יונה עמנואל	צמת	תחומין ז
69	ניסן תשס"ז	מו, ג	דויד יצחקי	מאיר מזוז	תיקון קוראים 'המדויק' - איש מצליח
64	טבת תשס"ד	מד, ב	ישראל מרדכי פלס	שמואל דיל ויקי	תיקוני הרי"ף
57	ניסן תשל"ז	טו, ג	יונה עמנואל	אברהם יצחק הכהן קוק	תלמוד בבלי עם הלכה ברורה
70	טבת תשס"ג	מג, ב	יואל קטן	מהדיר: ד"ר בנימין אליצור	תלמוד ירושלמי
65	טבת תשמ"מ	כ, ב	יונה עמנואל	יהודה לוי ואריה כרמל	תלמוד ירושלמי עם פירוש קב ונקי
60	ניסן תשמ"מ	כ, ג	יהודה לוי ואריה כרמל	יהודה לוי ואריה כרמל	תלמוד ירושלמי עם פירוש קב ונקי [תגובה]
93	טבת תשע"ה 212	נה, ב	אברהם דוד	שלמה סימונסון	תעודות היסטוריות של יהודי איטליה (אנגלית)
111	תמוז תשע"ט 230	נט, ד	יוסף אברמסון	איתם הנקין	תערוך לפני שולחן
100	תמוז תשע"ו 218	נו, ד	יואל קטן	משה בר הלל	תקופת הבית השני
59	ניסן תשנ"ח	לח, ג	יואל קטן	שמחה עמנואל	תשובות הגאונים החדשות
58	תשרי תשנ"ט	לט, א	אלעזר הורביץ	שמחה עמנואל	תשובות הגאונים החדשות [תגובה]
34	טבת תשכ"ד	ד, ב	י. יוסף כהן	יחזקאל פאנעט	תשובות מראה יחזקאל

